

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาได้ เป็นที่สนใจกันอย่างกว้างขวาง เพราะผลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันจะทำให้ นักการศึกษา เข้าใจถึงลักษณะของสถาบันนั้นมากขึ้น และเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารที่จะนำข้อมูลสำคัญไปใช้ เพื่อวางแผนพัฒนาสถาบันให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เชื้ออำนาจต่อสัมฤทธิ์ผลของมวลสมาชิกในสถาบันนั้น ยิ่งขึ้นไป ในระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีผู้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของสถาบันในทัศนะที่ต่าง ๆ กัน อรรถพ ฤกษ์พันธ์^๑ ได้นิยามสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยว่า หมายถึง การรับรู้และความประทับใจของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย การบริหารบรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อนและอาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัย และลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้ด้วยการสังเกตโดยตรง นัยนา อังสันติกุล^๒ ได้นิยามสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ สถานที่ หรือลักษณะใด ๆ ที่นิสิตนักศึกษารับรู้ว่าจะก่อให้เกิดผลที่จะส่งเสริมหรือขัดขวาง ความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความคิด ทัศนคติและทักษะในวิชาชีพที่ตนกำลังศึกษาเล่าเรียน

^๑ อรรถพ ฤกษ์พันธ์, "การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๒๔.

^๒ นัยนา อังสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑๗.

ฮาโรลด์^๑ (Harold) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง ระบบการศึกษา ระบบการปกครองและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการพัฒนาตนเอง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทัศนคติ และความสนใจ

นอร์แมน^๒ (Norman) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการและสังคม จะแตกต่างไปจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านวิชาการ นักศึกษาจะเรียนวิชาชีพหรือวิชาเฉพาะชั้นสูง ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง นักศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น อาจทำให้เกิดวิตกกังวลและความขัดแย้งขึ้นได้ ทางสังคมนักศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนแบบสหศึกษามาก่อนก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศและนักศึกษาจะต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นผู้ใหญ่ตามความคาดหวังของสังคมอีกด้วย

แอสติน และฮอลแลนด์^๓ (Astin and Holland) ได้เสนอเทคนิคการประเมินสภาพแวดล้อม (The Environmental Assessment Technique) โดยเชื่อว่าคนเราเป็นผู้สืบทอดสภาพแวดล้อมและสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา อาจารย์ผู้บริหาร ตลอดจนสมาชิกอื่นของมหาวิทยาลัยนั้น ยิ่งในการศึกษาระดับปริญญาตรี นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะติดต่อกับเพื่อน ๆ ด้วยกัน ฉะนั้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ สามารถบ่งชี้ถึงสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย โดยอาศัยคุณลักษณะของเพื่อนนิสิตนักศึกษาด้วยกัน

^๑Webster Harold, "Personality Change in College Students," College and Character (New York: Nevitt Standford, 1964), p. 233

^๒Norman T. Bell, Introduction to College Life (Boston: Mifflin Company, 1966), pp. 3-4.

^๓ร.ไฉวรรณ พิทยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, "วิธีประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย," วารสารครุศาสตร์ ๖ (พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๔) : ๒๗ - ๒๘.

เฟลด์แมน^๑ (Feldman) ได้ประเมินถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยแต่ละแห่ง เขาพบว่า สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยต่าง ๆ นั้นไม่เหมือนกัน จะแตกต่างกันในด้านของวัฒนธรรม โครงสร้างของสังคม วัตถุประสงค์ของการจัดหน่วยงาน และคุณลักษณะของบุคลากรในวิทยาลัย นักวิจัยไม่สามารถจะบอกได้ว่าวิธีประเมินสภาพแวดล้อมวิธีใดจะดีที่สุด มีหลายวิธีที่แตกต่างกันตามเป้าหมายของการที่จะประเมินออกมา ซึ่งพอจะสรุปวิธีการต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. การประเมินสภาพแวดล้อมในด้านมนุษยวิทยา (*Antropological Vignettes*) ผลการวิเคราะห์จากการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยสองสามแห่ง ปรากฏว่า วิธีการทางด้านมนุษยวิทยา สามารถนำมาเป็นพื้นฐานได้อย่างกว้าง ๆ พอที่จะทำให้เข้าใจวิธีการในศาสตร์แขนงอื่น ๆ อีกหลายสาขา รวมทั้งประวัติศาสตร์ ปรัชญา การศึกษา สังคมศาสตร์ จิตวิทยา และรัฐศาสตร์

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมโดยการแบ่งตามลักษณะทั่วไป (*Conventional Classification*) ถือว่าวิทยาลัยแตกต่างกันตามลักษณะต่าง ๆ คือ การจัดหลักสูตร (เช่น โรงเรียนเทคนิค วิทยาลัยครู ฯลฯ) การปกครอง (เช่น ของรัฐ ของเอกชน) เพศของนิสิตนักศึกษา สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และระดับการศึกษา (วิทยาลัย มหาวิทยาลัย) จากผลการศึกษาพบว่า ลักษณะต่าง ๆ ที่ทำให้การศึกษาระดับวิทยาลัยแตกต่างจากการศึกษาระดับโรงเรียน ในด้านคุณภาพของลักษณะนั้น ๆ มากกว่าในด้านปริมาณ และวิทยาลัยลักษณะเดียวกันก็อาจจะมีคุณภาพแตกต่างกันได้ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

๓. การประเมินสภาพแวดล้อมในด้านประชากรศาสตร์ นิเวศน์วิทยาและลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา (*Demographic, Ecological and Related Institutional Characteristics*) จากการศึกษาในด้านนี้พบว่า มีตัวแปรหลายตัวแปรที่ทำให้วิทยาลัยหลายแห่ง

^๑Kenneth A. Feldman, "Assessing The Influences of Different College Environment," in *College and Student*, ed. Arnold P. Goldstein and Leonard Krasner (New York: Perganan Press, 1972), pp. 143-148.

แตกต่างกัน ตัวแปรเหล่านี้ได้แก่ จำนวนนักศึกษา สภาพทางนิเวศวิทยาของสถานศึกษา ลักษณะทางกายภาพและลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระดับสติปัญญาของนักศึกษา จำนวนคณะวิชาของสถานศึกษา สัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละวิชาเอก และการจัดสรรงบประมาณของแต่ละคณะวิชา เป็นต้น

๔. การประเมินสภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศของสถานศึกษา (*Institutional "Climates"*) สถานที่เป็นของรัฐบาลกับของเอกชนต่างก็มีผลกระทบต่อนักศึกษาแตกต่างกัน แม้แต่สถานที่มีห้องสมุดใหญ่หรือเล็กก็เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ยังไม่สำคัญเท่ากับตัวนักศึกษาเอง ที่มีความต้องการศึกษาหรือมีโอกาสในการศึกษาเพียงใด เฟลด์แมนกล่าวไว้ว่า ผู้ประเมินสภาพแวดล้อมโดยวิธีนี้ ได้แก่ เพสและสเติร์น (*Pace and Stern*) ซึ่งได้สร้างเครื่องมือขึ้น เรียกว่า ดัชนีมหาวิทยาลัย (*The College Characteristics Index = CCI*) และมาตราสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย (*The College and University Environment Scales = CUES*)

๕. การประเมินโดยแนวสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย (*A Stimulus View of College Environment*) การประเมินแนวนี้ เฟลด์แมนได้อ้างถึง แอสติน (*Astin*) ซึ่งได้เสนอแนวคิดใหม่โดยเชื่อว่า สภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้า หมายถึงพฤติกรรม เหตุการณ์หรือคุณลักษณะใดของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ชัดก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาธสัมพันธ์ของมวลสมาชิกในวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้ สามารถจะตรวจสอบได้โดยการสังเกตอิสระ แอสตินได้สร้างเครื่องมือ คือ แบบสำรวจกิจกรรมวิทยาลัย (*The Inventory of College Activities = ICA*)

๖. การประเมินสภาพแวดล้อมโดยการแบ่งตามโครงสร้างทางสังคมและการจัดการทางสังคม (*Social Structure and Social Organizations*) ได้แก่ ธรรมชาติทางสังคม การบริหารและโครงสร้างทางอำนาจในวิทยาลัย จุดมุ่งหมายของสถาบันการศึกษา ธรรมชาติและการจัดการทางสังคมภายในวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา (ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย) การลงโทษ การให้รางวัลแก่นักศึกษา ฯลฯ

การวิจัยในประเทศ

ประกาศี สุฉันทบุตร^๑ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาร้อยละ ๘๖.๘๓ เข้าห้องเรียนก่อนเวลาที่อาจารย์จะเข้าสอน และสามารถจดคำบรรยายได้ทัน ถึงร้อยละ ๖๕.๓๐ และเห็นว่าการใช้ความพยายามจดคำบรรยายให้ทันจะช่วยในการสอบได้ เพราะอาจารย์ใช้วิธีบรรยายในการสอนและออกข้อสอบตามที่บรรยายมากกว่าในตำรา

นัยนา อ่างสันติกุล^๒ ได้วิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย โดยใช้แบบสำรวจปลายเปิดซึ่งประกอบด้วยข้อรายการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยจำนวน ๔๘ ข้อ กับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตร ๔, ๕ และ ๖ ปี ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ๕ แห่ง ปรากฏว่า องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา คือ บรรยากาศในการเรียน พฤติกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวกับการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม เสริมหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศการบริหาร และวิทยานิพนธ์นิสิตนักศึกษา กีฬาและสันทนาการ บุคลิกภาพเพื่อนสนิท และบริการทางวิชาการ

สุรางค์ ไคว์ตระกูล^๓ ได้ทำการวิจัยปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและได้เสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรบริการด้านกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ จัดหลักสูตรให้มีวิชาเลือกเพิ่มขึ้น จัดบริการอาหารกลางวัน บริการหอพัก กิจการนิสิต และควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์

^๑ประกาศี สุฉันทบุตร, "สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา" (ปริญญาโททางการศึกษามหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐), หน้า ๖๑.

^๒นัยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบ..." หน้า ๑๗.

^๓สุรางค์ ไคว์ตระกูล, การวิจัยปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๔), หน้า ๑๔.

เดือนจิตต์ จิตต์อารี^๑ ได้ทำการศึกษาเรื่องการคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตหญิงส่วนใหญ่นิยมคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี เพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน เพื่อนที่เรียนดีและเพื่อนที่มีฐานะดี นิสิตหญิงที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร จะคบเพื่อนที่มีลักษณะต่างจากนิสิตที่มีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาค นิสิตหญิงส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนต่างเพศ น้อยกว่าที่เกิดจากการคบเพื่อนเพศเดียวกัน

ศิริ รอดบุญธรรม^๒ ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า

๑. วิทยาลัยส่วนใหญ่ของกรมอาชีวศึกษาเคร่งครัดต่อระเบียบวินัยนักศึกษาส่วนใหญ่ ประพฤติ ผิดระเบียบวินัยในด้านการแต่งกายไม่เรียบร้อย
 ๒. การจัดกิจกรรมของนักศึกษาได้รับความร่วมมือจากวิทยาลัย ครู อาจารย์ สำหรับนักศึกษาด้วยกันร่วมมือกันน้อย
 ๓. การจัดกิจกรรมการปกครอง ส่วนใหญ่จัดกันในหลายรูป คือ สภานักศึกษา องค์การนักศึกษา สโมสรนักศึกษาและกรรมการนักศึกษา
- นฤมล บุญยพัชรินทร์^๓ ได้ศึกษาถึงสภาพของห้องสมุดในวิทยาลัยครูโดยเทียบกับมาตรฐานแล้วได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดไว้ว่า

^๑เดือนจิตต์ จิตต์อารี, "การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้า ๔๐-๔๓.

^๒ศิริ รอดบุญธรรม, "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗), หน้า ๔๘.

^๓นฤมล บุญยพัชรินทร์, "การศึกษาห้องสมุดวิทยาลัยครูโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครู" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้า ๒๗-๔๔.

๑. ห้องสมุดควรตั้งอยู่ในย่านศูนย์กลางของอาคารเรียน

๒. พื้นที่ให้บริการ เช่น บริเวณรับฝากของ บริเวณตรวจหนังสือ ควรอยู่ในจุดที่

จะติดต่อดีสะดวก

๓. ที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีเสียงดัง เช่น แผนกซ่อมหนังสือและแผนกพิมพ์

ควรอยู่ห่างจากบริเวณที่อ่านหนังสือ มีทางเข้าและออกต่างหาก

๔. ห้องสมุดควรมีทางเข้าออกทางเดียว

๕. ห้องสมุดควรออกแบบเพื่อป้องกันการนำหนังสือลอดออกไปได้

๖. พื้นที่และเพดานควรใช้วัสดุเก็บเสียงได้

๗. บรรณารักษ์ควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ออกแบบอาคารและครุภัณฑ์ของ

ห้องสมุด

การวิจัยต่างประเทศ

กอตเสียบและฮอดกินส์^๑ (Gottlieb and Hodgkins) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและลักษณะของนักศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มที่จะแยกตัวจากลักษณะของชุมชนในมหาวิทยาลัย แต่กลับแสวงหาค่านิยมของตนเองจากกลุ่มเพื่อน

เบน^๒ (Benn) ได้ทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในอุดมคติ กับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาได้รับรู้จากประสบการณ์จริง ศึกษาโดยใช้วิธีวัดภาพพจน์

^๑William P. Gottlieb and L. Harold Hodgkins, "College Student Subculture : Their Structure and Characteristics in Relation to Student Attitude Change" School Review, 71 (Autumn 1963), pp. 226-289.

Gerald C. Benn, "A Comparison of The Ideal and Real College Environment as Perceived by Entering Freshmen in an Oklahoma State University" Dissertation Abstracts, Vol. 36, No. 11 (May, 1972), p. 4026-A.

มหาวิทยาลัย ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอคลาโฮมา (Oklahoma State University) พบว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของนักศึกษาในประสบการณ์จริงมีผลในทางลบ และแตกต่างกันอย่างมากกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในอุดมคติของนักศึกษา

อดอเรียน^๑ (Adorian) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักวิทยาลัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของแคนนิซัส คอลเลจ (Canisius College) เมืองบัฟฟาโล มลรัฐนิวยอร์ก จำนวน ๓๑๓ คน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักกับผลการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกันไปตามเพศ ชั้นเรียนและวิชาเอกของนักศึกษา สภาพแวดล้อมทางสังคมของนักศึกษาในหอพัก ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มนุษยสัมพันธ์ ขนาดของหอพัก ระเบียบของหอพัก การบริการอาหาร และระยะทางระหว่างหอพักหญิงกับหอพักชาย ส่วนสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ขึ้นอยู่กับการมีโอกาสเลือกห้องพัก การเลือกเพื่อนร่วมห้องที่อำนวยความสะดวกในการประกอบอาหาร ห้องน้ำส่วนตัว และขนาดของหอพัก

มากาเร็ต^๒ (Magaret) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังและการเข้าสังคมในสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยซีราคิวส์ (Syracuse University) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย มีผลต่อการศึกษาทุกแขนงวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ และนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ กับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

^๑Stephen J. Adorian, "The Residence Hall Environment at an Urban College" Dissertation Abstracts, Vol. 35, No. 7 (January, 1976), p. 4037-A.

^๒Parker S. Magaret, "Freshmen Expectation and Socialization in The College Environment" Dissertation Abstracts, Vol. 9, No. 11 (1975), p. 4434-A.

แอสติน^๑ (Astin) ได้ศึกษารายงานพบว่า การเลือกสาขาวิชาและอาชีพของนักศึกษา จะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน หรือกล่าวได้ว่า นักศึกษาจะยึดการตัดสินใจการเลือกของตนหรือจะเปลี่ยนแปลงการเลือกของตน ย่อมแล้วแต่ว่ามีจำนวนของเพื่อนที่เลือกสาขาอาชีพเดียวกันสูง ผลนี้มักจะเกิดกับวิชาชีพประเภทวิศวกรรม การสอน กฎหมายและธุรกิจ

003319

โรเจอร์^๒ (Roger) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ทราบว่า สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ มีผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษาในสถาบันนั้น ๆ ในด้านการฝึกหัดครูของไทยซึ่งในปัจจุบันได้ยกฐานะ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๘ นั้น^๓ แต่เดิมมีการจัดการฝึกหัดครูครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ ในรูปของโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ของกรมศึกษาธิการ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ และได้ย้ายไปเป็นแผนกหนึ่งของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เมื่อโรงเรียนข้าราชการพลเรือนเปลี่ยนเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กระทรวงธรรมการก็แยกโรงเรียนฝึกหัดครูออกมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. ๒๔๖๑

สภาพของการฝึกหัดครูได้มีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ได้มีการเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูขึ้นอีกหลายแห่ง และมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น กองการฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา กรมศิลปากร และกรมมหาวิทยาลัย ต่อมาจึงได้จัดตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ และในช่วงนี้วิทยาลัยวิชาการศึกษาซึ่งสังกัดอยู่ในกรมการฝึกหัดครู ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔

^๑Alexander W. Astin, The Educational and Vocational Development of College Students (The American Council of Education 1971), p. 141.

^๒Everett M. Roger, "Reference Group Influences on Student Drinking Behavior" Quarterly Journal of Studies on Alcohol 19 (June, 1958): 244-254.

^๓"พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘" ราชกิจจานุเบกษา... " หน้า ๒๔.

มีวิทยาลัยครูในสังกัด เพียง ๒๔ แห่ง เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ๑๗ แห่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗
เพิ่มอีก ๑๒ แห่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ต่อมาได้สร้างวิทยาลัยครูเพิ่มอีก ๗ แห่ง จนกระทั่งใน
ปัจจุบันมีวิทยาลัยครูทั้งหมด ๓๖ แห่ง ทุกแห่งเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี^๑

จากประวัติความเป็นมาของการฝึกหัดครูของไทย วิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีการสร้างใน
ระยะเวลาต่าง ๆ กัน บางแห่งมีมานานแล้ว แต่บางแห่งก็เกิดขึ้นมาใหม่ในระยะสั้น จึงทำให้สภาพ
แวดล้อมต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูเหล่านี้มีผลกระทบต่ออาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูเหล่านั้น
ตามประวัติการก่อตั้งของแต่ละวิทยาลัยดังนี้

๑. วิทยาลัยครูกำแพงเพชร ประกาศตั้งเมื่อ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖ ที่ตำบล
นครชุม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๗๘๗ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒
ยังไม่มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนอาจารย์ ๖๒ คน ปริญญาโท ๑๗ คน ปริญญาตรี ๔๔ คน
และต่ำกว่าปริญญาตรี ๑ คน

๒. วิทยาลัยครูเชียงราย ประกาศตั้งเมื่อ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖ ที่ตำบล
บ้านดู่ อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีนักศึกษา
ในระดับปริญญาตรี ๒ วิชาเอก คือ วิชาเอกภาษาไทยกับวิทยาศาสตร์ทั่วไป มีจำนวนอาจารย์
๔๑ คน ปริญญาโท ๒๓ คน ปริญญาตรี ๖๒ คน และต่ำกว่าปริญญาตรี ๖ คน

๓. วิทยาลัยครูเชียงใหม่ เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗
มีเนื้อที่ประมาณ ๘๑ ไร่ (ในปัจจุบันได้มีการขยายบริเวณออกไปอีกในเนื้อที่แปลงอื่นเพื่อจัดสร้าง
หอพักและบ้านพักอาจารย์) ตั้งอยู่ที่ถนนสาย เชียงใหม่-ฝาง ตำบลช้างเผือก อำเภอมือง จังหวัด
เชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ๗ วิชาเอก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
สังคมศึกษา เคมี วิทยาศาสตร์ทั่วไป เกษตรศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ ๑๕๒ คน
ปริญญาเอก ๑ คน ปริญญาโท ๘๗ คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ ๔ คน ปริญญาตรี ๕๐ คน และ
ต่ำกว่าปริญญาตรี ๑๐ คน

^๑กรมการฝึกหัดครู, กระทรวงศึกษาธิการ ประวัติกรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครู,
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว), ๒๕๑๗.

๔. วิทยาลัยนครนครสวรรค์ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่ถนนสวรรคตวิถี อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๘ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ๕ วิชาเอก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไปและคณิตศาสตร์ มีจำนวน อาจารย์ ๑๕๒ คน ปริญญาโท ๗๕ คน ปริญญาตรี ๗๑ คน และต่ำกว่าปริญญาตรี ๖ คน

๕. วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตั้งเมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔ ไร่ อยู่ในเขตเทศบาลเมืองพิษณุโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี ๔ วิชาเอก คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไปและคณิตศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ ๑๕๕ คน ปริญญาเอก ๑ คน ปริญญาโท ๕๕ คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ ๓ คน ปริญญาตรี ๕๒ คน และต่ำกว่าปริญญาตรี ๔ คน

๖. วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ตั้งเมื่อ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๖ ที่ตำบลป่าเลา อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเนื้อที่ประมาณ ๗๕๕ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ยังไม่มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนอาจารย์ ๗๑ คน ปริญญาโท ๑๕ คน ปริญญาตรี ๕๒ คน และต่ำกว่าปริญญาตรี ๔ คน

๗. วิทยาลัยครูลำปาง ตั้งเมื่อ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีเนื้อที่ประมาณ ๔๔๔ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอก เกษตรศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ ๑๑๐ คน ปริญญาโท ๔๓ คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ ๑ คน ปริญญาตรี ๖๐ คน และต่ำกว่าปริญญาตรี ๖ คน

๘. วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ตั้งขึ้นเมื่อ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ ที่ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๗๔ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี ๓ วิชาเอก คือ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ทั่วไป มีจำนวนอาจารย์ ๑๓๔ คน ปริญญาโท ๓๔ คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ ๒ คน ปริญญาตรี ๕๔ คน และต่ำกว่าปริญญาตรี ๑๐ คน

สำหรับในด้านอาคารเรียนและอาคารต่าง ๆ นั้น วิทยาลัยครูทุกแห่งต่างก็มีการก่อสร้างเป็นรูปแบบเดียวกัน จำนวนอาคารก็ไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากอาคารเก่าของวิทยาลัยครูที่สร้างมานานแล้วเท่านั้น กับการวางแผนที่จะสร้างในตำแหน่งใด ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับลักษณะและบริเวณเนื้อที่ของแต่ละวิทยาลัย